

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: .....

Cím: *Budapest vagy Buda*

Forrás: *Népszava*

Bp.

(Hely)

1942 VII. 10

(Idő)

(Köt. v. fü)

Osztályozás

Tárgy

725.092.1

Hely

Idő

"1942"

Személy

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Budapest vagy Buda

A „Magyar Főváros” írja:

Cholnoky Jenő professzor foglalkozott egy cikk nyomán a már sokszor felmerült kérdéssel, hogy *nem volna-e jobb Budapestet Budának nevezni*. Mindenekelőtt szükségesnek tartja, hogy a két név eredetét alaposabban megismerjük. Megállapítja, hogy a honfoglalás idején a Tabán helyén volt az a helység, amelyet Pestnek neveztek. Itt a nép mészégetéssel foglalkozott s a mészégető-kemencének a neve pest vagy mészpest, ősrégi magyar szó. Zemplén megyében is van egy Mészpest. A Naphegy tetejét, meg a Gellérthegy hátát a Búsuló juhász táján és a tőle északra édesvízi forrásmészkö — olaszol travertino — takaró borította, de mind elhasználták mészégetésre. Ez borítja a Várhegyet is, ebben vannak a nevezetes barlangok. A mészégetőhelység meggazdagodott s lefejtették volna a Várhegy takaróját is, de szerencsére ez a hegy a hatalmas Buda-család birtoka és vára volt. Buda úr nagy úr volt Szent István idejében. Nem engedte meg a mészköfejtést, így a hegy fensíkjellege megmaradt s középkori vár és város építésére rendkívül alkalmas, meredek lejtői miatt könnyen védhető volt. Buda úr kastélyából fejlődött ki a királyi várkastély, majd Mátyás király világhírű palotája. A gazdag Pest városába letelepedett német

iparosok fordították le a pest szót Pest székesfőváros házinyomdaja 1941 — 9000
Ofenre. Németül mészpest = Kalkofen. A pesti (mai tabáni) kereskedők a mai Ferenciek tere, városháza, Erzsébet tér terraszmaradványaira, amelyeket nem öntött el az árvíz, építették fel raktárait s ott fejlődött ki a hatalmas vásártér. Ide hordták az Alföldről a gabonát, ide hajtották az állatokat. Ez a vásártér a raktárakkal együtt a Duna másik oldalán levő Pest város tulajdona volt, azért Pestnek nevezték. A nagyforgalmú helyre építette Szent István Pest vármegye várát, körülbelül a mai közraktárak vidékére, a mocsaras területre. Pest név tehát az eredeti, az ősi, róla nevezték el a vármegyét is. Csak a tatárjárás után az elpusztult város kereskedői nem mertek többé a síkságon építkezni, hanem odatelepitették a várost fel, Buda vára mellé. Bástyákkal vették körül s ez az új város kapta a Buda nevet. Ez a rövid összefoglalása Cholnoky Jenő megállapításának, ami után leszzegezi, hogy „a Buda nevet semmiesetre se szabad elejtenünk, mert később mint királyi székhely világhírű volt. De a Pest elnevezést sem szabad elvetnünk, mert ez a régibb, eredetibb és érdekesebb s ennek a neve szerepel a német nyelvben Ofen alakban s Ofen nem Budát, hanem Pestet jelenti... Tartasuk meg tehát a Budapest elnevezést. Aki Bukaresttel összetéveszti, annak a tudománya úgy sem ér semmit, az a Tokiót is összetéveszti Tokajjal...”